

Projekt

Återvätning av Älta mosse i Strålsjöns naturreservat

Län och kommun

Stockholms län, Nacka

Kommunens projektansvarige

Kommunens projektansvarige

Marika Zetterström

Postadress

Granitvägen 15

Telefon

087187616

E-post

marika.zetterstrom@nacka.se

Organisationsnummer

212000-0167

Enhet/förvaltning

-

Postnr Postort

13181 nacka

Mobil

-

Postgiro/Bankgiro

58 08-93 27

Betalningsreferens

Marika Zetterström

Övriga kontaktpersoner

Inga övriga kontaktpersoner.

Projektbeskrivning

Projektnummer	Status	Gott exempel	Projektets tema
251210153	Inskickad	Nej	Övrigt
Projektets startår	Projektstart	Projektslut	Nytt Projektslut
2025	2025-01-01	2026-12-31	-
Tätortsnära	Kmn diarienummer	Lst diarienummer	Projektet drivs av
Projektet är tätortsnära	-	-	Kommun

Sammanfattning

Flera våtmarker har dikats ut de senaste 200 åren. Detta har lett till att landskapet tappat flera viktiga biotoper vilket har haft en mycket negativ inverkan på den biologiska mångfalden samt begränsat flera andra ekosystemtjänster som våtmarker levererar. För att nå de globala hållbarhetsmålen och Sveriges miljömål som ett led att verka för hållbar utveckling är det därför viktigt att återställa våtmarker och särskilt torvvåtmarker som Älta mosse då de även begränsar klimatpåverkan. Detta projekts syfte är att återväta Älta mosse en våtmark med en storlek på cirka 15-20 hektar i Strålsjöns naturreservat i Nacka kommun. Projektet leds av Nacka kommun.

Syfte

Projektets syfte är att:
- Återväta Älta mosses område 1 och 2 för att verka för långsiktiga effekter som att gynna den biologiska mångfalden och begränsa klimatpåverkan.

Bakgrund

Flera våtmarker har dikats ut de senaste 200 åren. Detta har lett till att landskapet tappat flera viktiga biotoper, vilket hotar den biologiska mångfalden. Våtmarker bidrar också till en rad andra ekosystemtjänster genom att rena och fördröja vatten, grundvattenbilda, upplevelsevärden och ett jämnare lokalklimat. Att återskapa våtmarker är därför en viktig del i arbetet med de globala hållbarhetsmålen och Sveriges miljömål i ledet att verka för hållbar utveckling för kommande generationer. Torvmossar som Älta mosse spelar en särskild viktig roll när det kommer till att restaurera våtmarker, då torven innehåller stora mängder kol. Om dessa våtmarker torrläggas, som i fallet med Älta mosse, släpps växthusgaser till atmosfären och bidrar till växthuseffekten. För att gynna klimatet är det därför extra viktigt att restaurera och återväta kolrika ekosystem som torvmossar då detta kan bidra till en minskning av växthusgaser och till och med inbindning av kol. Under 2024 genomfördes en utredning om hur mossen kan återvätas på bästa sätt inom ramen för ett LONA-projektet. För 2025 ansöker kommunen om LONA-medel för att återväta område 1 och 2 samt återöppna mossen, se bilaga 1. 2026 utvärderas resultatet av återvätningen. Beroende på vad resultatet visas återvätas eventuellt område 3 och 4 år 2027. Se bifogade utredningar, bilaga 2-3, för mer information.

Lokala aktörer

Nacka kommun och ramavtalsleverantörer.

Projektets bidrag till miljökvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbete i kommunen

Projektet bidrar främst till:

- Myllrande våtmarker
- Begränsad klimatpåverkan
- Ett rikt växt- och djurliv

men även till:

- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- God bebyggd miljö

Samt de kommunala strategiska miljömålen:

- Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kust. Skydd av marina områden. Minskad påverkan från båtlivet. Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten.
- Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Projektets långsiktiga effekter

- Gynna den biologiska mångfalden
- Begränsa klimatpåverkan
- Öka upplevelsevärdena
- Rena och fördröja vatten som avrinner till Strålsjön.
- Skapa ett jämnare lokalklimat
- Öka grundvattenbildningen i området

Projektets stöd till olika samhällsintressen

I vilken omfattning stödjer projektet de globala hållbarhetsmålen?

Hållbarhetsmål 2030	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Ingen fattigdom	X		
Ingen hunger	X		
Hälsa och välbefinnande	X		
God utbildning för alla	X		
Jämställdhet	X		
RentVattenOchSanitet		X	
HållbarEnergiFörAlla	X		
Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	X		
Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	X		
Minskad ojämlikhet	X		
Hållbara städer och samhällen		X	
Hållbar konsumtion och produktion	X		
Bekämpa klimatsförändringen			X
Hav och marina resurser		X	
Ekosystem och biologisk mångfald			X
Fredliga och inkluderande samhällen	X		

I vilken omfattning stödjer projektet genomförande av miljökvalitetsmålen?

Miljö kvalitetsmål	Ingen betydelse	Liten betydelse	Stor betydelse
Begränsad klimatpåverkan			X
Frisk luft	X		
Försurning		X	
Giftfritt	X		
Ozonskikt	X		
Strålning	X		
Övergödning		X	
Sötvatten		X	
Grundvatten		X	
Kust och hav		X	
Våtmark			X
Skog		X	
Odlingslandskap		X	
Fjäll	X		
Bebyggelse		X	
Djur och växter			X

Åtgärder och kostnader i projektet

Åtgärdsnummer		Startdatum	Slutdatum
1		2025-01-01	2026-12-31
Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete	
4 000 000 kr	3 600 000 kr	0 kr	
Åtgärdskategori			
07 - Våtmarksprojekt - genomföra restaurering och anläggning			
Åtgärdstyp		Mätvärde	Enhet
77 - Borttagning av vegetation (t.ex. röjning/fräsning)		12	ha
Huvudsakligt miljömål	Naturtyp	Organismgrupp	Inriktning
01 - Begränsad klimatpåverkan	03a - Våtmark - Myr	02 - Fåglar	01 - Naturvärde
Huvudsakligt friluftsdelmål		Ekosystemtjänst	
0 - Ej vald		06 - Klimatreglering	

Åtgärd / Metod / Planerat resultat

Område 1 och 2 fräses där diken läggs igen och plintar jämnas ut. Detta gör att mossens yta och vattenytan i marken närmar sig varandra. Återvätning med fuktigare torv begränsar läckaget av växthusgaser från mossen. Fler öppna ytor med endast mossa gynnar häckande vadarfåglar. Detta då vadarfåglar inte vill göra sina reden för nära träd där rovfåglar kan sitta och spana efter ägg.

Förvaltning av resultat efter projekttiden

Nacka kommun kommer försätta sköta mossen utifrån reservatets skötselplan.

Summering åtgärder

Åtgärdsnummer	Total kostnad	Sökt bidrag	Värde av ideellt arbete
1	4 000 000 kr	3 600 000 kr	0 kr
Summa	4 000 000 kr	3 600 000 kr	0 kr

Önskad utbetalningstakt

År	Belopp
2025	2 500 000 kr
2026	1 100 000 kr
2027	0 kr

Omfattar ansökan åtgärder för vilka stöd sökts eller beviljats enligt annan författning?

Nej

Finansiering

Typ av finansiär		Namn/Kommun		Intyg bilaga
Kommun		Nacka		Bilaga 1
Period från			Period till	
2025-01-01			2026-12-31	
År	Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP		Värde av ideellt arbete
2025	100 000 kr	100 000 kr		-
2026	100 000 kr	100 000 kr		-
Totalt	200 000 kr	200 000 kr		0 kr

Totalt belopp från samtliga finansiärer

Kontanta medel	Egen arbetsinsats inkl LKP	Värde av ideellt arbete
200 000 kr	200 000 kr	0 kr

Politikområden

- Folkhälsa (50 %) Begränsad klimatpåverkan då läckage av växthusgaser från Älta mosse dämpas. Det lokala klimatet i närområdet väntas också bli jämnare då landskapet håller kvar mer vatten och inte värms upp/kyls av lika snabbt.
- Friluftsliv (10 %) Upplevelsevärdena väntas öka i området kopplat till att återställningen av våtmarken gynnar växt och djurlivet i form av fler fåglar och groddjur kommer flytta in.
- Övrigt av betydelse för naturvård (40 %) Ökade förutsättningar för ett rikt växt och djurliv i Älta mosse - Strålsjöns naturreservat. Rena och fördröja vatten som avrinner mot Östersjön.

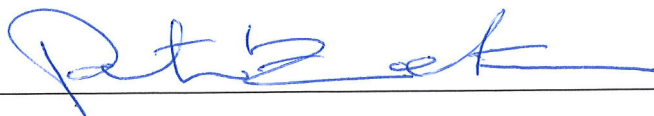
Bilagor

- Bilaga 1 - Karta över olika delar av Älta mosse.png
- Bilaga 3 - Älta Mosse_Inmätning_241015.pdf
- Bilaga 2 - PM gv-nivåer och dikesflöden ÄltaM 2024-10-15.pdf
- Bild 1.jpg
- Bilaga 4 - Medfinansieringsintyg.docx

Underskrift och Godkännande av Projekt 251210153

2024-11-27

Datum

Underskrift av behörig firmatecknare

PETER ZETHRAEUS

Namnförtydligande

För

NACKA

Kommun